

Október elsején Budapesten egy új szinpád nyílt meg. Kövessy Albert, az ismertnevű vidéki szinigazgató és szinpadi író, a kinek annak idején *Az új honpolgár* című darabján az egész ország mulatott, vonult be az új szinpadra társulátával. Jónévű emberek egyfelvonásosait adta elő, majd sor került *Schnitzler Reigen* című művére, a közönség már-már kezdett a színházhoz szokni, a mikor egyszerre a főkapitány betiltotta a *Schnitzler*-mű előadását és Kövessy, mert semmi mással nem készült el, bezárhatta a színházát.

A főkapitány mindenféle szabályrendelet folytán vigyázhat bizonyos helyiségekben a füstre, szemmel kísérheti a tűzrendészetet, inspeksiósaival megfigyelgetheti a közönséget, hogy rendesen viselkedik-e, nem akad-e a soraiban zsebtolvaj, de mi jogon avatkozik a főkapitány egy színházi vállalat repertoárjába? Ha esetleg szeméremsertő valamelyik darab, ott van az ügyesség, a melynek tiltakozó szavára megindíthatják az eljárást a színház ellen, de csak úgy, egyszerre, egy kurta sor irással, egy főkapitányi szeszélylyel elnémitani egy szinpádot nem lehet. Ez több mint cenzura, ez erőszak. Mit akar a főkapitány Kövessytől és mit akar Schnitzlertől? Schnitzler mindenesetre van olyan jó név a világirodalomban, mint Bodáé a világ főkapitányainak a sorában.

Ha kedve kerekedik cenzurát gyakorolni, miért nem néz be egyéb mulatóhelyekre, miért nem cenzurazza meg azokat a szinpádot, a hol egy művésznő kiáll a lámpák elé és szenttelen arccal, gesztusok nélkül a legszemérmertlenebb disznó-

ságokat éneklő, a hol a szinpádokon kupléénekesek rövidre szabott, kurta kis kabátkákban olyan dolgokat énekelnek, hogy huszárörmesterek is belepirulnak.

Ide nem terjed ki a főkapitány figyelme, vagy most éppen csak Kövessyt akarta megfenyíteni, tönkretenni. Mert Kövessy tönkrement. A főkapitánynak sikerült tönkretenni valakit, a ki becsülettel küzdött harmincöt évig vidéken a magyar színészetért, a ki soha nem ütközött szinpadi működésével se az erkölcsbe, se a tisztességbe. Hogy mennyire jutott, azt egy levele bizonyítja, a melyet egyik jóemberének írt. Ebből közöljük a következőket:

»A *Körbe-körbe* betiltása nemcsak azt jelenti, hogy le kell venni a műsorról, hanem a színház sorsa is meg van pecsételve. Te jól tudod, hogy engem ideális érzelmek vezettek és távolról sem volt soha szándékom obszcén dolgokkal a szinpádot szolgálni. A színháznál eltöltött 35 évem eléggé igazolja ezt.

A *Körbe-körbe* ügynek ez a váratlan fordulata nemcsak a tagjaimat fosztotta meg egzisztenciájuktól, hanem engemet, családomat, gyerme-

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző .....

Cím Vidor sorsára jussak?

Forrás: Az Est

Fp.

1912 X/26

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

keimet is koldusbotra juttatott. 35 évi fáradságom gyümölcse elpusztult, mindenem zálogba és a mi a legfőbb: igazgatásom ideje óta most 16-án volt az első eset, hogy tagjaimnak gázsit nem fizethettem. Ők némán türik sorsukat, mert tudják, hogy nem az én könnyelműségem juttatta őket ebbe a helyzetbe.

Hogy miért nem adok más darabot? Azért, mert ez az eset kétségtelenül ért. Ez egy kezdő vállalkozás, és így három-négy nap alatt nem lehet egy darabot bedobni, hogy hevenyészett előadásban kerüljön színre, de ha még lehetne is, — a mit nem akarok — akkor sem változtathatnék a dolgon, mert annyira pénz nélkül vagyok, hogy sem jogdíjat, sem fordítást nem fizethetek. Tehát játszanom kell egyelőre a régi műsört 5, 7, 9 korona napi bruttó-bevétellel. Azt egyenesen odaadom a tüzoltónak.

Aztán a színház előbbeni bérlőjével is egy terhes szerződés van. A mennyiben egy-két részletet megfizetni elmulasztanék, a színház újra 6 rá száll vissza és a neki adott összeg el van veszve. Most már azt sem bánám. Csak lenne valami

kivezető ut. Itt állok egy csomó emberrel nélkülözések közepette és sehol egy halvány reménysugár!... Mit csináljak? A *Vidor sorsára jussak*? Ezt nem érdemli meg szegény feleségem, gyermekeim, a kik éjjel-nappal könyezve várják a derengő hajnal pirkadását. Mit tegyek?...

Boda Dezső nemcsak főkapitány, hanem ember is. Talán ő is elolvassa ezt a levelet, bár nem neki szól.

Osztályozás

Tárgy

792

Hely

Kövessy-Szinpád

Idő

1912

Személy